

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/07/2026 13:26
Sayı: E-120.07.03-1890639
BİTİMİ

7/44933
SK 168

Sayı :E-75833232-610-8182848
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
07/07/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 08.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1870964 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR tarafından tevcih edilen 7/44933 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:5E2A3C8F-6DB3-4B02-A20D-C0BAEF32068A

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruongesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Ken: sanaviveteknolojiibakanligi strateji@hs01 ken.tr

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN CEM AVŞAR'IN
7/44933 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Türkiye ekonomisinin üretim ve istihdam yapısı büyük ölçüde KOBİ'ler üzerine kurulmuştur. Bu nedenle reel sektörde yaşanan her tür kırılma, en sert biçimde bu alanda karşılık bulmaktadır. 2025 yılı itibarıyla iflas ve kapanma verileri incelendiğinde, sürecin ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli işletmelerde yoğunlaştığı açık biçimde görülmektedir. Bu durum, krizin sektörel değil, ölçek temelli bir kırılmalık ürettiğini ortaya koymaktadır.

Uzmanlara göre, KOBİ'lerin temel sorunu, yapısal olarak sınırlı özkaynak yapısına sahip olmalarıdır. Borçlanma ile büyüme modeli üzerine kurulu bu yapı, faiz oranlarındaki artışa karşı son derece hassastır. Ucuz finansman döneminde sürdürülebilir gibi görünen bu model, yüksek faiz ortamında hızla kırılmalık hale gelmekte; işletmeleri nakit akışı şoklarına açık bırakmaktadır. Bu nedenle yaşanan iflas dalgası, büyük ölçüde finansman maliyetlerindeki artışın gecikmeli bir yansımasıdır. Buna ek olarak, KOBİ'lerin önemli bir kısmı kurumsal risk yönetimi, finansal planlama ve verimlilik odaklı dönüşüm kapasitesi açısından sınırlı bir profile sahiptir. OECD verileri de Türkiye'deki KOBİ'lerin dijitalleşme ve üretkenlik seviyelerinin uluslararası rakiplerine kıyasla daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, kriz dönemlerinde dayanıklılıkların daha da zayıflatmaktadır.

Sektör temsilcileri de özellikle ihracatla entegre olmayan ve iç pazara bağımlı çalışan işletmelerin, talep daralmasından doğrudan etkilendiklerini, iç talepteki zayıflama, bu firmaların gelir akışlarını kırılmalık hale getirirken; artan maliyetler kârlılığı hızla erozyona uğrattığını ve bu ikili baskı, KOBİ'leri aynı anda hem gelir hem maliyet kanadından sıkıştıran bir yapıyı ortaya çıkardığını ifade etmektedir.

KOBİ segmentinde yaşanan bu çözülme, yalnızca firma bazlı bir sorun değil; Türkiye ekonomisinin üretim omurgasında oluşan yapısal bir çatlağa işaret etmektedir. Bu çatlak derinleştiği ölçüde, ekonomi doğrudan risk altına girmektedir.

Bununla birlikte, KOBİ ekosisteminde ölçek büyütmeyi teşvik eden yapısal dönüşümler kaçınılmazdır. Parçalı ve kırılmalık yapı yerine, birleşme ve devralmalarla güçlenen kurumsal ölçeklerin desteklenmesi, rekabet gücünü artıracaktır. Aynı şekilde iflas ve konkordato süreçlerinde hız ve öngörülebilirlik sağlayacak hukuki düzenlemeler, finansal sistemde güveni yeniden tesis etmek açısından kritik önemdedir.

Uzmanlara göre, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm ise artık bir tercih değil, doğrudan bir hayatta kalma stratejisidir. Verimlilik üretmeyen hiçbir işletme modelinin, yüksek maliyet ve daralan talep koşullarında sürdürülebilirliği yoktur.

Bütün bunlarla birlikte, sabit maliyetler, vergi yükü, yüksek faiz, finansmana erişimde yaşanan güçlükler küçük işletmeler üzerinde ciddi bir baskı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle piyasalarda yaşanan daralma, girdi maliyetlerindeki hızlı artış ve ticari faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin zorlaşması, esnafın borçluluk düzeyini artırmakta, vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerinin yerine getirilmesini güçleştirmektedir.

Bu bağlamda;

Soru 1- Göreve başlangıç tarihiniz olan 31 Temmuz 2018'den bu yana Türkiye genelinde kapanan KOBİ sayısı kaçtır? Bu sayının yıl ve bölge bazlı dağılımı nasıldır? Aynı dönemde faaliyetini sonlandıran esnaf ve sanatkâr işyeri sayısı nedir? Bu kapanışların sektörel dağılımı nasıldır?

Soru 2- Söz konusu işletmelerin kapanma gerekçelerine ilişkin tarafınızca bir saha araştırması yapılmış mıdır? Şayet yapıldıysa kapanmalarına yol açan kök sebepler nelerdir? Bu sebeplerin bertaraf edilmesine ilişkin bir yol haritası oluşturulmuş mudur?

Soru 3- Ülkemiz genelinde küçük ve orta büyüklükteki esnaf ve girişimcinin vergi ve SGK borçlarının toplam tutarı nedir? Bu borçların illere göre dağılımı nasıldır? Söz konusu vergi ve SGK borçları son 3 yılda nasıl bir eğilim göstermektedir?

Soru 4- Küçük ve orta büyüklükteki esnaf ve girişimcinin finansmana erişimde yaşadığı sorunların çözümü için diğer paydaş kurumlarla birlikte kamu bankaları aracılığıyla yeni kredi paketleri hazırlanması hususunda bir girişiminiz var mıdır?

Soru 5- Türkiye'de sanayi üretim maliyetleri son 3 yılda hangi oranlarda artmıştır? Bu artışın kök sebepleri nelerdir? Bu sebeplerin bertaraf edilmesine ilişkin ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 6- Sanayici ve girişimcilerin finansmana erişimde yaşadığı sorunlar nelerdir? Söz konusu sorunlara ilişkin tarafınıza ulaşan başvuru ve şikâyet var mıdır? Bu sorunların çözümüne yönelik hangi adımlar atılmıştır/atılacaktır?

Soru 7- Tedarik zincirinde, istihdamda ve finansal sistemde oluşan gerilim sonucu sanayi üretiminde meydana gelen daralma/durmayla oluşacak kaybı önlemeye ilişkin kısa, orta ve uzun vadede hangi önlemler alınmakta/alınacaktır?

Soru 8- KOBİ'lerin, kurumsal risk yönetimi, finansal planlama ve verimlilik odaklı dönüşüm kapasitesi noktasında sınırlı bir profile sahip bir yapıda olmaları dikkate alınarak 'dijitalleşme ve üretkenlikte yapısal dönüşümleri' sağlamak üzere bir çalışmanız var mıdır? Bu hususta herhangi bir protokol yapılmış mıdır?

Soru 9- Finansal sistemde güveni yeniden tesis etmek bağlamında iflas ve konkordato süreçlerinde hız ve öngörülebilirlik sağlayacak herhangi hukuki düzenleme için diğer paydaş kurumların iş birliğinde bir çalışmanız var mıdır?

CEVAPLAR:

Öncelikle belirtmek gerekir ki; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) verilerine göre, 2018-2026 Nisan Döneminde açılan işletme sayısı kapanan işletme sayısının üç mislidir.

Bakanlığımız tarafından Türkiye sanayisinin, değişen küresel ticaret yapısı ve artan rekabet koşulları karşısında gücünü koruyabilmesi ve artırabilmesi amacıyla imalat sanayi için yatırım, istihdam ve teknolojiye çok boyutlu ve dönüşüm odaklı sanayi politikası araçları uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca 30 Ocak 2026 tarihinde uygulamaya alınan “Refinansman Kefalet Programı” ile imalat sektörü başta olmak üzere stratejik sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ’lerin mevcut kredi yüklerini yönetilebilir hale getirmek, kısa vadeli likidite baskılarını azaltmak ve finansal istikrarlarını koruyarak üretim ve istihdam sürekliliğini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 6 ay anapara ödemesiz, 48 aya kadar vadeli ve 12,5 milyon TL’ye kadar kullanılacak kredilerde %80 oranında kefalet sağlanmaktadır.

Diğer taraftan; 2025 yılında uygulamaya aldığımız İstihdamı Koruma Programı kapsamında bugüne kadar 16.121 işletmeye 2026 yılı fiyatlarıyla 11,5 milyar TL destek sağlanmış, 16.877'si ilave istihdam olmak üzere 454.186 istihdam korunmuştur.

İlaveten, Mart ayı itibarıyla başvuruları alınmaya başlanan “İmalat Sanayi için Kredi Finansmanı ve İstihdamı Koruma Programı” ile de imalat sanayinde üretim sürekliliğini güvence altına almak, işletmelerin finansmana erişimini kolaylaştırmak ve istihdamı korumak amaçlanmaktadır. Bakanlığımız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, KOSGEB ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) iş birliğiyle yürütülmekte olan Program, imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerle birlikte büyük işletmeleri de kapsamaktadır. Programın iki destek türünden biri olan “Performans Desteği” çerçevesinde tekstil, giyim, deri ve mobilya imalatı gibi belirli sektörlerde korunan her bir istihdam için 30 prim gün karşılığı 3.500 TL destek sağlanmaktadır. Böylelikle emek yoğun sektörlerde 1 milyon 100 bin kişilik istihdamın korunması hedeflenmektedir. Programın diğer destek türü olan “Finansman Desteği” kapsamında ise imalat sanayi firmalarının kullanımı için uygun koşullu 100 milyar TL'lik kredi imkânı sunulmaktadır. Bu kredi imkânından yararlanan KOBİ'ler için ise 10 puan faiz ya da kâr payı desteği sağlanmaktadır. Program kapsamında Haziran ayı itibarıyla sağlanan destek tutarı 6,72 milyar TL olmuştur.

Ayrıca, yine KOSGEB aracılığıyla, KOBİ'lerimizin proje bazında uygun kredi imkânları ile finansmana erişimini kolaylaştıran, üretim kapasitesini geliştiren, yeşil ve dijital dönüşümünü hızlandıran, rekabetçiliğini güçlendiren ve inovasyon odaklı üretimlerini destekleyen önemli adımlar atılmaktadır. Kapasite Geliştirme Destek Programı, Küresel Rekabetçilik Destek Programı ve KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı gibi programlar vasıtasıyla KOBİ'lerin finansal kuruluşlardan kullandığı kredilerin faiz/kâr payı giderlerine destek sağlanmaktadır. YÖNDE-Yönderlik ve Değerlendirme Destek Programı kapsamında ise KOBİ'lerin dijitalleşme alanındaki mevcut durumlarını analiz etmelerine, ihtiyaç ve sorunlarını belirlemelerine ve bu doğrultuda stratejiler geliştirmelerine katkı sağlanmaktadır.

Bununla birlikte; küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin üretim faaliyetlerini sürdürebilmeleri, maliyet baskılarını azaltmaları ve rekabet güçlerini korumaları amacıyla planlı sanayi alanlarının yaygınlaştırılmasına ve desteklenmesine de devam edilmektedir.

Bakanlığımızca devreye alınan nitelikli, kapsayıcı ve bütüncül önlemler ile sanayi üretiminde sürekliliğin ve istihdamın korunması ile KOBİ'lerin dönüşümüne destek olunması hedeflenmektedir.